

LBRIS

We know
books

Copertă și ilustrații: *Giorgian Gînguș*

Mihai Istudor

Apraape amurg

*Cuvânt-înainte de Vasile BARDAN
și prefață de Carmen IORDĂCHESCU*

EDITURA CARMINIS

toropeala lui iulie și august –
copiii de foc ai materiei,
și dansul frunzelor
horele toamnei
clipocind ploile

iată!

fragil, naiv, lacrimă netopită
sărutând pământul
primul fulg de nea:
a venit iarna
vieții...

Cuprins

<i>Armonioasa simplitate</i>	<i>Cântec</i>	32
<i>a poeziei</i>	<i>Invitație</i>	33
<i>Prefață</i>	<i>Înviere</i>	34
<i>Pastel (1)</i>	<i>Cât de prematur mor poezii ...</i>	35
<i>Acolo...</i>	<i>Ah, frumoase fetele...</i>	37
<i>De ce eu oare...</i>	<i>Lustragiul</i>	38
<i>Din umbră...</i>	<i>Clasică</i>	41
<i>Anormalitate</i>	<i>Într-o gară</i>	44
<i>Identitate</i>	<i>Metamorfoză (1)</i>	45
<i>Semiportret</i>	<i>Metamorfoză (2)</i>	46
<i>Chemare</i>	<i>Toamnă</i>	49
<i>Cântec</i>	<i>Mugur</i>	50
<i>Avere</i>	<i>La Alba...</i>	51
<i>Ea</i>	<i>Cromatică</i>	53
<i>Fără tine...</i>	<i>Cerșetori</i>	54
<i>Scrisă...</i>	<i>Testament</i>	55
<i>Plopeni</i>	<i>Acasa ierbii</i>	56
<i>Aproape amurg</i>	<i>Retorice</i>	57
<i>Pastel (2)</i>	<i>Despărțire</i>	58
<i>Pastel (3)</i>	<i>Amurg</i>	59
<i>Desprimăvărare</i>	<i>De martie</i>	60
<i>Doină</i>	<i>Copilărie</i>	61
<i>Scrisoare de acasă</i>		30

să-ți fie/ Puțină vreme, loc puțin/ Azi, ți-s atâta de străin –/
Ce neînstrăinare mie...”

Cunosc poezia lui Mihai Istudor încă din 1996, când am avut în față manuscrisul primului său volum „Întâlnire albă”, publicat apoi la Editura „Fiat Lux”, și pot afirma în cunoștință de cauză că poetul e tot mai stăpân pe mijloacele sale de expresie, mai precis și nuanțat în exprimarea sentimentelor și trăirilor intime.

De la cultivarea sonetului și până la poeziile excelent scrise în stil clasic, Mihai Istudor își scrie în liniște poezia sa ce vine din vorbirea țării, a oamenilor locului, fără a imita pe nimeni, și fără a manifesta o repudiere a tradiției, atât de păguboasă la mulți poeți în acești ani.

„Orice poet adevărat suferă două influențe. Una, inconștientă, a sufletului strămoșesc, alta, subconștientă, a marilor poeți, vechi sau contemporani, cu care se simte în armonie artistică”, spunea Ion Pillat.

În acest sens pot spune că poetul Mihai Istudor se simte în armonie atât cu clasicii tradiției noastre poetice, de la Alecsandri, Coșbuc, Goga, Pillat, Bacovia și până la Voiculescu, cât și cu acei clasici ai poeziei realului trăit cu intensitate, de la Esenin și până la Pablo Neruda, de exemplu.

Vasile BARDAN

Prefață

Titlul volumului conturează atmosfera lirică, melancolia ce învăluie sufletul poetului. Uneori, accentele interioare devin dureroase, dramatice, melancolia preschimbandu-se în deznădejde, gol lăuntric, fior al morții.

Amurgul sugerează stingerea luminii și a sunetului, iar mișcarea descendentă subliniază extincția și întunericul („păsări căzătoare” spre „cavoul lumii nelumină”) (Pastel (1)). Poetul simte fiorul morții („Mor corbii de argint în mine.”).

Dincolo de melancolia care învăluie discursul liric, tulburătoare sunt poeziile de dragoste risipind culorile și sugestiile sumbre, dramatice. Bucuria iubirii înflorește în sufletele îndrăgostiților într-un decor natural respirând prospețime și armonie. Versurile închinare iubitei împletesc, într-un ritual ludic, descântec, elan și încântare („Fără tine”).

La fel de impresionante sunt poeziile închinare mamei. În „Desprimăvărare”, dialogul emoționant în care copilul de odinioară îi vorbește mamei despre miracolele copilăriei îndepărtate exprimă dragostea infinită pe care i-o poartă aceleia care i-a dat viață și i-a dezvăluit pentru prima oară tainele naturii și ale vieții. Se simte dorința poetului de a retrăi alături de ființa negrăit de dragă miracolul copilăriei în semnele primăverii aducătoare de speranță și de alinare. Timpul însă își urmează implacabil cursul și în urmă nu rămân decât dorul și tristețea învă-

luind fiecare vers. La fel de răscolitoare este „Scrisoare de acasă”. Satul a îmbrăcat haine grele de omăt, mama păzește focul în vatră și îndeplinește gesturile rituale de o viață: pune grâușor la fereastră de Sf. Andrei și își toarce firul gândurilor și al grijilor legate de copiii ajunși oameni mari, care sunt departe. Îi ascunde fiului că este bolnavă și își dorește „să am timp a găta întru toate ce-s sfinte” până la Crăciun. Tânjește după prezența fiului și a celorlalți copii: „V-am crescut și-ați plecat... și cu lacrimi în ochi/ Mă uit pe fereastră... Și ninge... Și ninge...”. Este singură „Numai eu am rămas în odaie din toți”, aproape îngropată în imensitatea albă și rece a zăpezii.

Pastelurile zugrăvesc frumusețea viguroasă a peisajului de munte atât de familiar poetului, respirând sta-tornicie și pace. („Cântec”). În contrast, peisajul citadin este anost și grotesc („Plopeni”), umbră agonizantă a visului de mărire comunist („Plopeni – oraș industrial”).

În acest volum impresionează deopotrivă finețea observației și profunzimea trăirilor interioare, nuanțarea mijloacelor expresive și muzicalitatea versului, toate conferind poeziei o amprentă personală.

Carmen IORDĂCHESCU

Pastel (1)

Pe seară... Tremură-n amurg
Târzie chipuri sângerânde;
Copacii legănați de unde
Nălțimea cerului o curg.

Adie crengile-n surdină
Foșniri de păsări căzătoare,
Prohodul zilei care moare –
Cavoul lumii nelumină.

De trupul cerului uitat
Stau norii spânzurați în turme
Legăți de lege și de urme
La condamnați de înfiat.

Târziu... La clopotul ucis
Mor corbii de argint în mine –
Din noaptea care nu mai vine
De ce atâtea stele mi-s?

Acolo...

Acolo unde curg izvoare
Și stelele vorbesc cu munții,
Acolo unde râd fecioare
Și se topesc în ziua nunții.

Acolo unde-și pune cerbul
Argintul zorilor în coarne,
Acolo unde asfințitul
Ca un copil frumos adoarme.

Acolo unde dulci poiene
Mireasma ierbilor înalte
Aromitoare și-o așterne
La pragul dintre zi și noapte,

Acolo unde dau porumbii
Mătasea boabelor ascunse,
Acolo unde flori și fluturi
Împodobesc aceleași frunze.

Acolo să închin cu tine
Altarul zeului Apollo
De-a dragul crengilor arine
Încununându-ne acolo...

De ce eu oare...

De ce eu oare mai încerc să prind
Peniței vârful a-l înmuia în vreme,
Când la picioare-mi timpul greu așterne
Sfâșietor, lugubrul său colind?

De ce-aș mai vrea poiana să mă cheme
'N argintul serii coborând cu jind
În părul creț, în ochii șiroind
În sufletu-mi altarul de poeme?

De ce-aș mai vrea? de ce-aș mai vrea? întreb
Ca un ecou pădurii înserarea,
Ca-ntr-o hegiră spre un alt Yatreb,

Departă țărmul și departe marea,
Lunatic, cuibărindu-se, un cerb
Ducea în coarne luna lucitoare...

Din umbră...

Din umbră mă nasc la ceasuri târzii
Când zările norii tăcuți le adapă,
Veșmântul de frunze măreț și-l îngroapă
Copacii sălbatici, copacii pustii.

Cutremur' prin crengi simțirile-mi viața
La ceas de nădejde, la ceas de apus,
Cum cântă prin mine pământul de sus
Îi simt tot mai clare și vocea și fața.

Mă lasă acolo uitat și ucis
De lumea de-aice, brutală și mândră,
Alungă icoana frumoasă și sumbră
A celui din urmă același proscris.

Nu-ți fie durerea plecarea-mi de-aice,
Știi bine că viața se naște-n uitare
Din munte de munte, din mare de mare,
Și toate acestea netoate le-oi zice...

Anormalitate

Sunt purtați pe drum pantofi
Într-o lume anormală,
Morții bântuie prin școală
Lecții cu langmanersdorfi.

Drumuri duc, drumuri întoarnă
Haine unșuroase mici,
Totul a murit aici –
Hoții sforăie în goarnă.

Vin direcțiile, plec,
Avalanșelor sascute
Rădăcinile durute
Li-s otravă, li-s înec.

Gălăgie, gălăgie,
Râsul contra, râsul pentru...
– Ce-i? depeșă de la centru?
Logaritmalgometrie...